

Monumentnummer*: 519488

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 20 februari 2006
Kadaster deel/nr 82849/155

*Woonplaats** Denekamp
*Gemeente** Dinkelland, Losser
*Provincie** Overijssel

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Denekamp	P			2457
Denekamp	P			2485
Denekamp	P			2486
Denekamp	P			2514
Denekamp	P			2515
Denekamp	P			2516
Denekamp	P			2517
Denekamp	P			2567
Denekamp	P			2566
Denekamp	P			2568
Denekamp	P			2569
Losser	P			1
Losser	A			3749
Losser	A			3750
Denekamp	P			62
Weerselo	E			913
Denekamp	P			68
Denekamp	P			2
Weerselo	U			724
Losser	A			3430

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Denekamp	P			64
Losser	A			2495
Losser	A			2489
Losser	A			2496
Denekamp	P			4
Denekamp	P			1
Denekamp	P			2322
Losser	A			2492
Denekamp	P			1937
Denekamp	P			69
Losser	A			2458
Denekamp	P			5
Losser	A			2491
Losser	A			2462
Denekamp	P			67
Denekamp	P			2366
Denekamp	P			91
Denekamp	P			3
Denekamp	P			2061
Denekamp	P			70
Losser	A			2494
Losser	A			2493
Denekamp	P			1091
Denekamp	P			1089
Denekamp	P			2323
Denekamp	P			65
Denekamp	P			2241
Denekamp	P			6
Weerselo	U			725
Denekamp	P			2063
Losser	A			3092
Losser	A			2490
Denekamp	P			2060
Weerselo	E			914

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving**

Omschrijving

De HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG is te onderscheiden in een binnenpark bestaande uit de aanleg in de directe omgeving van het huis waaronder ook de moestuin en hertenbaan vallen en een buitenpark met arboretum en weilanden, die van belang zijn vanwege enkele zichtassen vanuit het huis.

Kasteellaan en Molendijk. De structuur van de aanleg wordt gedragen door de iets scheef op de middenas van het huis geprojecteerde, circa 800 meter lange Kasteellaan komende vanaf de Ootmarsumsestraat tot net voor de Molendijk. Deze met eikenbomen beplante laan, die een neoformeel element (XIXc) vormt, wordt geflankeerd door weiden- en bospartijen en leidt naar de kern van de aanleg in landschapsstijl rondom het huis. Rondom deze kern liggen bouw- en weilanden met houtwallen, waterlopen en bossen, die middels doorzichten met elkaar verbonden zijn. De Kasteellaan en de flankerende open ruimten zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het formele karakter van de statige laan vormt een verassend contrast met de weidse open aanleg voor het huis, waarbij de meanderende waterpartij, de Dinkel, een beeldbepalende en schilderachtige rol vervult. Vanaf Huis Singraven zijn, naast het zicht door de Kasteellaan, twee diagonale zichten uitgespaard in de beplanting naar het open landschap (zie Bonnekaart 1901-1916 en oude foto van het voorplein daterend van vóór 1948).

Naast de Kasteellaan wordt de buitenplaats ontsloten door de Molendijk, een slingerende weg lopende vanuit Denekamp langs de buitenplaats en de watermolen; deze dijk is vermoedelijk in 1450 aangelegd voor opstuwing van het water ten behoeve van de watermolen. Bij de buitenplaats is de dijk voorzien van laanbeplanting (linden). De Molendijk vervult als oude toegangsweg een belangrijke rol in de aanleg. Reeds op de Hottingerkaart van 1783 staat de laanbeplanting langs de Molendijk aangegeven alsmede een beplanting van één rij bomen langs de Omdinkel (zie ook de Topografische Militaire Kaarten vanaf 1848).

Binnenpark. Voor het huis is in circa 1868 een aanleg in landschapsstijl gerealiseerd gekenmerkt door een uitgestrekt gazon met flauw gebogen wandelpaden gestoffeerd met boomgroepen (clumbs van beuken en eiken), solitaire bomen, taxussen en rododendron, zodat een afwisselend effect en dieptewerking wordt gecreëerd. De vloeiend verlopende gazons, de natuurlijke loop van de Dinkel en de zichten op de omringende weilanden bepalen het pastorale karakter van de aanleg. Vanaf het huis loopt een zichtas naar de watermolen en is een doorzicht uitgespaard ten oosten van de oprijlaan.

Ten westen van het huis, aan de overzijde van de Dinkel ligt een grote moestuin, die oorspronkelijk deel uitmaakte van de geometrische aanleg. In circa 1920 is de oude moestuin gehalveerd en opnieuw ingericht (1920-1922), hierbij is de westgracht gedempt en herinnert alleen een kleine rechthoekige vijver voor de houten schuur aan de omgrachting. Achter de moestuin ligt een besloten landschapspark gevormd door de hertenbaan die in de derde kwart van de 19de eeuw in een reeds bestaand sterrenbos is aangelegd. Aan deze geometrische structuur herinneren nog de singel en haakvormige sloot alsmede enkele oude bomen. Een rondgaand pad biedt zichten over de centraal gelegen lusvormige vijverpartij met eilandje en een enkel doorzicht naar buiten toe. Aan de west- en zuidzijde wordt de hertenbaan begrensd door rechte waterlopen die in de formele periode de grens van het sterrenbos vormden. Grenzend aan de hertenbaan ligt een weide met 3 lobben, die in de vroege twintigste-eeuwse periode is gecreëerd. De weide werd oorspronkelijk geheel door bomen omzoomd en had aan de noordzijde één doorzicht naar buiten (noord) toe op de watermolen. Tussen 1952 en 1963 (zie Topografische Militaire Kaarten uit deze periode) is de weide geopend naar het westen toe waardoor de beslotenheid ten dele is opgeheven. Door de hertenbaan slingert een waterpartij (aftakking van de Dinkel) waarin een klein eiland. Op

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

het eilandje staan rhododendrons. Op een tweede eilandje (schiereiland) in de Dinkel ligt een grafkelder uit 1914.

Achter het huis (zuid) ligt een door bosranden omzoomde weide ingericht met solitair en boomgroepen. Deze aanleg dateert uit de periode van Laan zoals na vergelijking van de Bonnekaart 1901-1916 en de luchtfoto van 1947 valt op te maken. De weide met sterke coulissewerking vormt een fraaie stoffering van het huis Singraven.

Buitenpark. Onder leiding van de toenmalige eigenaar Laan zijn vanaf 1922 kleine landbouwbedrijven gesaneerd, waarbij de vrijgekomen landbouwgrond op parkachtige wijze werd bebost met inheemse en exotische houtsoorten. De bebossing ten westen van de hertenbaan is toen tot stand gekomen, evenals de bosaanleg rondom de weilanden van 'Twaalf dagwerk'. Op dit terrein zijn vanuit het park twee doorzichten.

De Dinkel heeft een westelijke aftakking (Om- of Bijdinkel) bij de watermolen, die enkele kilometers verder weer samen komen. Tussen de twee waterlopen ligt een arboretum dat naar ontwerp van tuinarchitect Springer in de jaren 30 van de 20ste eeuw is aangelegd; toegankelijk middels een rechte, met Douglas sparren beplante laan vanaf de Molendijk. Deze rechte laan staat in structuur reeds op de Hottingerkaart uit 1783. Het arboretum werd ruim opgezet en moest decoratief en exclusief zijn. De padenstructuur is V-vormig bestaande uit brede stroken gras, die door een dwarsstrook verbonden zijn. Laan gebruikte de bomen en heesters onder meer om de randen van de bossen te versieren. Het arboretum is in 1940 door S. Voorhoeve ingemeten en tevens is een plantlijst opgesteld (aanwezig in het archief van Singraven).

In de opslag op het huis Singraven bevinden zich enkele tuinsieraden die oorspronkelijk binnen de aanleg waren geplaatst en wellicht in de toekomst weer teruggezet worden: a) een 19de-eeuwse zwart zinken fontein met putti's; b) twee 18de-eeuwse ensembles met hardstenen putti's; c) twee 18/19de-eeuwse zwarte loden putti's op bol op sokkel als voorbeeld van funeraire kunst; d) vier 19de-eeuwse zwart loden putti's voorstellende de vier jaargetijden (replica van marmeren originelen); e) een 19de-eeuwse loden putti met bazuin; f) 19de-eeuwse amor met schelp.

Waardering

De HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats Singraven is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de grootschalige 19de-eeuwse aanleg in landschapsstijl, waarbij enerzijds nadrukkelijk gebruik is gemaakt van de natuurlijke omstandigheden en anderzijds kunstmatige ingrepen zijn gepleegd zoals de aanleg van de Kasteellaan;
- vanwege de aanwezigheid van de boomgroepen en solitair ten tijde van de aanleg;
- vanwege de kenmerkende ligging van het huis;
- vanwege het belang van de aanleg voor de geschiedenis van de tuin- en landschapsarchitectuur;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke samenhang met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument